

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 25 päivänä kesäkuuta 2015

783/2015

Maa- ja metsätalousministeriön asetus eläimistä saatavista sivutuotteista

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti säädetään eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain (517/2015) nojalla:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *itsestään kuolleella eläimellä* kuollutta eläintä, jota ei ole teurastettu elintarvikelain (2006/23) nojalla hyväksytyssä teurastamossa;
- 2) *sivutuoteasetuksella* muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveysäännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1069/2009;
- 3) *sivutuotelailalla* lakia eläimistä saatavista sivutuotteista (517/2015);
- 4) *täytäntöönpanoasetuksella* muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveysäännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1069/2009 täytäntöönpanosta sekä neuvoston direktiivin 97/78/EY täytäntöönpanosta tiettyjen näytteiden ja tuotteiden osalta, jotka vapautetaan kyseisen direktiivin mukaisista eläinlääkärintarkastuksista rajatarkastusasemilla, annettua komission asetusta EU N:o 142/2011;
- 5) *väliasteen laitoksella* sivutuotelain 35 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaista laitosta.

2 luku

Sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden käyttö ruokintaan

2 §

Vesiviljelyeläinten ruokinta

Sen lisäksi, mitä kalanrehua ja kalansyötettä koskevista vaatimuksista säädetään täytäntöönpanoasetuksen liitteen X luvussa III, tulee seuraavia vaatimuksia noudattaa:

- 1) käytettäessä merialueen tai merikalojen nousualueen kaloja, vedessä eläviä selkärangattomia tai niiden perkeitä viljeltyjen kalojen tai vedessä elävien selkärangattomien

rehuna merialueella tai sisävesialueella rehuna tai syöttinä tulee niiden olla käsiteltyjä täytäntöönpanoasetuksen liitteen IV luvun III mukaisella käsittelymenetelmällä 1—6;

2) käytettäessä viljeltyjen kalojen tai vedessä elävien selkärangattomien ruokinnassa tai syöteinä sisävesialueelta saatuja kaloja, vedessä eläviä selkärangattomia tai niiden perkeitä ei niiden tarvitse olla käsitelty täytäntöönpanoasetuksen liitteessä X olevan III luvun 1 kohdan c alakohdan mukaisesti, jos toimivaltaisen viranomaisen arvion mukaan niiden käyttöön ei liity eläintautien leviämisen riskiä.

3 §

Luonnonvaraisten eläinten ruokinta

Sen lisäksi mitä haaskaruokintapaikkarekisteriin on eläintunnistusjärjestelmälain (238/2010) 11 §:n 2 momentin mukaisesti ilmoitettava, on sivutuotteita luonnonvaraisten eläinten ruokintaan käyttävän toimijan ilmoitettava kuukausittain haaskaruokintapaikkaan toimitettujen sivutuotteiden määrä. Tiedot on ilmoitettava sekä sille kunnaneläinlääkärille, jonka toimialueelta sivutuotteet kerätään, että sille kunnaneläinlääkärille, jonka toimialueella sivutuotteet käytetään. Haaskaruokintaan käytettävien sivutuotteiden kirjanpitovaatimuksesta säädetään täytäntöönpanoasetuksen liitteessä VIII olevan IV luvun jaksossa 2.

4 §

Maidon ja maidosta johdettujen tuotteiden käyttö elintarviketuotantoeläinten ruokintaan

Elintarvikelain nojalla hyväksytty maitoalan laitos saa toimittaa elintarviketuotantoeläinten ruokintaan täytäntöönpanoasetuksen liitteessä X olevan II luvun 4 jakson II osan 3 kohdan a ja b alakohdan mukaisesti käsiteltyä maitoa, maitopohjaisia tuotteita ja maidosta johdettuja tuotteita. Maitoalan laitoksen tulee olla rekisteröity rehulain (86/2008) nojalla rehualan toimijaksi. Jos rehun valmistaja tai välittäjä ottaa vastaan kyseisiä tuotteita maitoalan laitoksesta ja luovuttaa niitä elintarviketuotantoeläinten ruokintaan, luovutuksen edellytyksenä on, että toimija on rekisteröity rehulain nojalla.

Sen lisäksi, mitä rehuhygieniasetuksen (EY) N:o 183/2005 liitteessä II ja rehualan toiminnanharjoittamisesta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (548/2012) liitteessä 8 säädetään kirjanpidosta, tulee 1 momentissa mainittujen toimijoiden kirjanpidosta ilmetä tuotteiden käsittelymenetelmä.

Sekä maitoalan laitoksen että rehun valmistajan ja välittäjän on huolehdittava siitä, että tuotteiden käsittelymenetelmä merkitään rehun mukana seuraavaan kaupalliseen asiakirjaan.

Edellä 1 momentissa mainittuja tuotteita elintarviketuotantoeläinten ruokinnassa käyttävien toimijoiden ilmoitusvelvollisuudesta säädetään sivutuotelain 11 §:ssä.

Käsitlemättömiä tuotteita saa sivutuotelain 11 §:n 3 momentin mukaisesti käyttää vain sikojen ruokintaan ja edellyttäen, että

1) käsitlemättömät tuotteet ovat peräisin elintarvikelain nojalla hyväksytyistä maitoalan laitoksesta;

2) käsitlemättömiä tuotteita sikojen ruokinnassa käyttävä tila sitoutuu toimittamaan käsitlemättömillä tuotteilla ruokitut siat kasvatuksen loppuessa suoraan teurastamoon;

3) tila kuuluu valtakunnallisen eläinten terveydenhuolto-ohjelman piiriin, jonka puitteissa tilan tulee tehdä eläinlääkärin kanssa eläinten terveydenhuollosta terveydenhuolto-sopimus, johon tulee sisältyä sikojen terveydentilan säännöllinen tarkastaminen;

4) tila pitää kirjaa sikojen ruokintaa varten vastaanottamistaan käsitlemättömistä tuotteista sekä teurastamoon toimittamistaan sioista.

Turkiseläinten ja tarhakoirien ruokinta

Turkiseläinten ja tarhakoirien ruokintaan käytettävien itsestään kuolleiden eläinten ja niiden osien tulee olla käsitelty täytäntöönpanoasetuksen liitteen IV mukaisilla käsittelymenetelmillä lukuun ottamatta samalla tilalla käytettäviä kettujen ja supikoirien ruhoja, jotka tulee käsitellä tämän asetuksen liitteen 1 mukaisesti. Teurastuksen sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden tulee olla peräisin suoraan elintarvikelain nojalla hyväksytyistä liha-alan laitoksesta, keräyskeskuksesta, väliasteen laitoksesta, luokan 2 tai 3 käsittelylaitoksesta tai varastointilaitoksesta.

Edellä 1 momentista poiketen keräyskeskukset ja tilarehustamot voivat ottaa käsittelemättöminä vastaan lopetettuja kanoja, broilereita ja kalkkunoita, joita ei ole lopetettu ihmisiin tai eläimiin tarttuvan taudin esiintymisen tai tällaisen taudin epäilyn vuoksi. Edellä mainitut sivutuotteet on hapotettava tai kuumennettava ennen käyttöä.

Sivutuotelain 64 §:n mukaisesti toimivaltainen viranomais voi kieltää tietyn sivutuotteen tai siitä johdetun tuotteen käytön turkiseläinten tai tarhakoirien ruokintaan, mikäli käytöstä voidaan arvioida aiheutuvan riskiä.

Rehusekoittamoiden ja tilarehustamoiden rakenteellisista vaatimuksista säädetään liitteessä 2. Turkiseläinten ja tarhakoirien ruokintaan tarkoitettujen sivutuotteiden käsittelyvaatimuksista keräyskeskuksissa säädetään liitteessä 3.

3 Luku

Sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden hävittäminen

6 §

Sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden hävittäminen syrjäisillä alueilla

Sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden hävittämisestä syrjäisillä alueilla säädetään eläinlajeittain liitteessä 4.

4 luku

Voimaantulosäännökset

7 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2015.

Tällä asetuksella kumotaan maidon, maitopohjaisten tuotteiden ja maidon prosessoinnissa syntyvien sivutuotteiden käytöstä elintarviketuotantoeläinten ruokinnassa annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus (665/2010).

Helsingissä 18 päivänä kesäkuuta 2015

Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen

Eläinlääkintöylitarkastaja Kirsti Huovinen

Kettujen ja supikoirien ruhojen käsittely tilarehustamoissa

Kettujen ruhojen käyttö on sallittua muissa kuin ketuille tarkoitetuissa turkiseläinrehuissa samalla tilalla, jolta ruhot ovat peräisin. Vastaavasti supikoirien ruhojen käyttö on sallittua muissa kuin supikoirille tarkoitetuissa turkiseläinrehuissa samalla tilalla, jolta ruhot ovat peräisin.

Kettujen ja supikoirien ruhot on käsiteltävä kuumentamalla ne kauttaaltaan vähintään 100° C lämpötilaan 30 minuutin ajan ennen rehuikäyttöä. Ruhojen kuumennuksessa tulee käyttää jatkuvatoimista lämpötilan ja ajan seurantalaitetta. Ruhot on paloiteltava ennen kuumennusta siten, että partikkelikoko halkaisijaltaan ei ylitä 30 millimetriä.

Kettujen ja supikoirien ruhot ja niistä saatava aines tulee pitää eläinlajeittain erillään käsittelyn, varastoinnin ja käytön aikana. Kirjanpidolla tulee voida osoittaa niiden jäljittelevyys.

Rehusekoittamoiden ja tilarehustamoiden rakenteelliset vaatimukset

Rehusekoittamoiden ja tilarehustamoiden tilojen ja laitteiden on täytettävä vähintään seuraavat vaatimukset:

1. Laitoksen on oltava erotettu asianmukaisella tavalla muista kiinteistöistä ja yleisestä tiestä. Laitos ei saa sijaita elintarviketuotantoon tarkoitettujen eläinten pitopaikan välittömässä läheisyydessä. Eläinten ja asiattomien henkilöiden pääsy laitokseen on estettävä.

2. Liikenne laitosten piha-alueella on järjestettävä siten, että eläintautien leviämisen vaaraa ei ole. Piha-alueen on oleellisilta alueilta oltava päällystetty.

3. Laitoksessa on oltava riittävän suuret työskentelytilat siten, että työ voidaan suorittaa hygieenisesti. Erilaisia toimintoja varten tarkoitettut tilat on sijoitettava siten, että raaka-aineet ja valmiit tuotteet voidaan pitää erillään toisistaan ja että kontaminaation vaaraa ei ole. Laitoksessa on oltava tilavuudeltaan riittävät, jäähdytettävät tai muutoin asianmukaiset erilliset tilat raaka-aineiden ja valmiiden tuotteiden säilyttämistä varten.

4. Laitoksessa on oltava saatavissa riittävästi kylmää ja kuumaa talousvettä. Laitoksen lattioiden tulee olla siten kallistettuja, että jätevedet valuvat lattiakaivoihin. Laitoksessa on oltava hygieeninen järjestelmä jäteveden ja kiinteän jätteen poistamista varten.

5. Laitoksen rakenteiden ja varusteiden on oltava ehjiä, kulutusta kestävästä materiaalista, helposti puhtaana pidettäviä ja desinfioitavia.

6. Laitoksessa on oltava riittävä ilmanvaihto ja valaistus.

7. Laitoksessa on oltava tarvittaessa laitteet sivutuotteiden hienontamista varten.

8. Laitoksessa on oltava asianmukaiset laitteet vastaanotto- ja käsittelytilojen puhdistamista ja desinfioimista varten.

9. Laitoksessa on oltava riittävästi käsi- ja kasinpesualtaita sekä tarkoituksenmukaiset sosiaali-tilat henkilökuntaa varten.

Sivutuotteiden käsittelyvaatimukset keräyskeskuksille

Sivutuotteita on käsiteltävä ja säilytettävä siten, ettei niiden hygieeninen laatu olennaisesti muutu ennen käsittelyn alkamista. Sivutuotteet tulee käsitellä alla olevan kohdan 1 mukaisesti kuumentamalla tai hapottamalla. Vaihtoehtoisesti kalaperäinen aines tulee käsitellä kohdan 1 tai 2 mukaisesti.

1. Kuumennus ja hapotus

Raaka-aine on paloitteltava ennen käsittelyä siten, ettei sen partikkelikoko halkaisijaltaan ylitä 50 millimetriä.

Paloitettu raaka-aine on:

steriloitava tai autoklavoitava täytäntöönpanoasetuksen liitteen VI luvun II jakson 1 kohdan 4 alakohdan b mukaisesti siten, että paloitettu raaka-aine kaikilta osiltaan saavuttaa vähintään 80° C lämpötilan sekä käytettävä välittömästi tai varastoitava sen jälkeen jäähdytettynä tai pakastettuna; tai

käsiteltävä rehun lisäaineella, kuten hapolla, jolla estetään raaka-aineen pilaantuminen. Välittömästi happokäsittelyn jälkeen mitatun raaka-aineen pH-arvon on oltava kauttaaltaan 4,2 tai alempi. Happokäsittelyn yhteydessä raaka-aine on käsiteltävä myös siten, että hiivojen ja homeiden kasvu estetään. Käytettävän lisäaineen tulee olla kyseiseen käyttötarkoitukseen ja kyseisten eläinlajien rehuun lisättäväksi hyväksytty rehun lisäaine (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) 1831/2003 eläinten ruokinnassa käytettäviä lisäaineista).

2. Pakastus

Pakastus tulee suorittaa mm. levypakastimilla tai muilla vastaavilla laitteilla, jotta taa-taan aineksen nopea jäätyminen kauttaaltaan. Pakastetut tuotteet tulee siirtää välittömästi pakkasvarastoon uudelleen sulamisen estämiseksi. Pakkasvaraston lämpötilan tulee olla -18 C° tai alempi.

Sivutuotteiden hävittäminen syrjäisillä alueilla eläinlajeittain

Osa 1

Nautojen, biisonien, lampaiden ja vuohien syrjäinen alue

Nautojen, biisonien, lampaiden ja vuohien kokonaisten raatojen ja sivutuotelain 23 §:n 1 momentin kohdissa 2 ja 3 tarkoitettujen edellä mainituista eläimistä saatavien aineiden sekä sivutuotelain 23 §:n 2 momentissa tarkoitettujen aineiden osalta syrjäistä aluetta ovat Ahvenanmaa, Lapin maakunta sekä seuraavat kunnat:

Kuusamo
Taivalkoski
Hyrynsalmi
Kuhmo
Suomussalmi
Ristijärvi
Puolanka
Pudasjärvi
Ii

Syrjäiseen alueeseen kuuluvat lisäksi edellä mainittujen alueiden ulkopuolella sijaitsevat vaikeakulkuiset saaret.

Osa 2**Sikojen ja siipikarjan syrjäinen alue**

Sikojen ja siipikarjan kokonaisten raatojen ja sivutuotelain 23 §:n 2 kohdassa tarkoitettujen edellä mainituista eläimistä saatavien aineiden sekä maatilalla tuottajan omaan elintarvikekäyttöön teurastetuista sika-eläimistä saatujen aineiden osalta syrjäistä aluetta on koko Suomi lukuun ottamatta seuraavia kuntia:

Akaa	Jokioinen	Laihia	Orimattila	Sysmä
Alajärvi	Juupajoki	Laitila	Oripää	Säkylä
Alavus	Jämijärvi	Lahti	Orivesi	Taivassalo
Artjärvi	Jämsä	Lapinjärvi	Padasjoki	Tammela
Asikkala	Järvenpää	Lappajärvi	Paimio	Tampere
Askola	Kaarina	Lappeenranta	Parkano	Teuva
Aura	Kalajoki	Lapua	Pedersöre	Toholampi
Espoo	Kangasala	Lempäälä	Perho	Turku
Eura	Kankaanpää	Lestijärvi	Pietarsaari	Tuusula
Eurajoki	Kannus	Lieto	Pirkkala	Ulvila
Evijärvi	Karijoki	Lohja	Pomarkku	Urjala
Forssa	Karkkila	Loimaa	Pori	Uusikaarlepyy
Halsua	Karvia	Loppi	Pornainen	Uusikaupunki
Hamina	Kaskinen	Loviisa	Porvoo	Vaasa
Hanko	Kauhajoki	Luoto	Pukkila	Valkeakoski
Harjavalta	Kauhava	Luumäki	Punkalaidun	Vantaa
Hattula	Kauniainen	Luvia	Pyhtää	Vehmaa
Hausjärvi	Kaustinen	Länsi-Turunmaa	Pyhäranta	Vesilahti
Helsinki	Kemiönsaari	Maalahti	Pälkäne	Veteli
Hollola	Kerava	Marttila	Pöytyä	Vihti
Honkajoki	Kihniö	Masku	Raasepori	Vimpeli
Huittinen	Kirkkonummi	Merikarvia	Raisio	Virolahti
Humppila	Kokemäki	Miehikkälä	Rauma	Virrat
Hyvinkää	Kokkola	Mustasaari	Riihimäki	Vöyri
Hämeenkoski	Korsnäs	Mynämäki	Ruovesi	Ylöjärvi
Hämeenkyrö	Koski TL	Myrskylä	Rusko	Ypäjä
Hämeenlinna	Kotka	Mäntsälä	Salo	Ähtäri
Iitti	Kouvola	Mänttä-Vilppula	Sastamala	
Ikaalinen	Kristiinankaupunki	Naantali	Sauvo	
Ilmajoki	Kruunupyö	Nakkila	Seinäjoki	
Inkoo	Kuhmoinen	Nastola	Siikainen	
Isojoki	Kuortane	Nokia	Sipoo	
Isokyrö	Kurikka	Nousiainen	Siuntio	
Jalasjärvi	Kärkölä	Nurmijärvi	Soini	
Janakkala	Köyliö	Närpiö	Somero	

Syrjäiseen alueeseen kuuluvat kuitenkin edellä lueteltujen kuntien alueella sijaitsevat vaikeakulkuiset saaret.

Osa 3**Turkiseläinten syrjäinen alue**

Sivutuoteasetuksessa tarkoitettujen luokkaan 2 kuuluvien turkiseläinten kokonaisten raatojen osalta syrjäistä aluetta on koko Suomi lukuun ottamatta seuraavia kuntia:

Alajärvi	Luoto
Alavieska	Luvia
Eurajoki	Maalahti
Evijärvi	Merijärvi
Halsua	Merikarvia
Ilmajoki	Mustasaari
Isokyrö	Närpiö
Kalajoki	Oulainen
Kannus	Pedersören kunta
Kaskinen	Perho
Kauhajoki	Pietarsaari
Kauhava	Pori
Kaustinen	Pyhäjoki
Kokkola	Seinäjoki
Korsnäs	Teuva
Kristiinankaupunki	Toholampi
Kruunupyy	Uusikaarlepyy
Kuortane	Vaasa
Kurikka	Veteli
Laihia	Vimpeli
Lappajärvi	Vöyri
Lapua	
Lestijärvi	

Syrjäiseen alueeseen kuuluvat kuitenkin edellä lueteltujen kuntien alueella sijaitsevat vaikeakulkuiset saaret.